

Tagung der Alpenkonferenz

Réunion de la Conférence alpine

Sessione della Conferenza delle Alpi

Zasedanje Alpske konference

TOP / POJ / ODG / TDR

XVIII

A1

SL

OL: SL

06-12-2024

**AKTIVNOSTI STALNEGA ODBORA IN NJEGOVEGA
PREDSIEDSTVA 2023–2024**

A Poročilo predsedstva

B Predlog sklepa

A Poročilo predsedstva

1. Tematske dejavnosti predsedstva

Slovenija je predsedovanje Alpski konferenci za tekoče obdobje do XVIII. Alpske konference prevzela 27. oktobra 2022 na XVII. Alpski konferenci v Brigu. Četrto slovensko predsedstvo se v tesnem sodelovanju s pogodbenicami, opazovalkami in Stalnim sekretariatom osredotoča na tri prednostna področja: kakovost življenja v Alpah, okoljsko izobraževanje s poudarkom na podnebnih spremembah in biotska raznovrstnost. Številne dejavnosti na teh treh področjih so neposredno prispevale k izvajanju Večletnega programa dela (VPD) 2023–2030 Alpske konference.

a. Prvo prednostno področje predsedovanja: kakovost življenja v Alpah

Na predlog Slovenije, da se 10. Poročilo o stanju Alp (RSA 10) posveti temi kakovost življenja v Alpah je XVII. Alpska konferenca vzpostavila ad hoc delovno skupino, zadolženo za pripravo poročila, ki ji predseduje Slovenija in ki jo podpira zunanja strokovna skupina.

Delovna skupina se je večkrat sestala osebno in na spletnih srečanjih ter razpravljala o osnutkih dokumentov, ki jih je pripravila zunanja strokovna skupina: izhodiščna študija, analiza okvira upravljanja, rezultati ankete o kakovosti življenja za celotne Alpe, dodatna terenska raziskava v šestih pilotnih alpskih občinah (ki jo je pripravila Avstrija) ter priporočila za oblikovanje politik. Delovna skupina je imela koordinacijski sestanek s Posvetovalnim odborom za alpsko biotsko raznovrstnost na temo biotska raznovrstnost in kakovost življenja ter spletno srečanje z Delovno skupino Urejanje prostora in trajnostni razvoj, na katerem sta skupini obravnavali priporočila za oblikovanje politik, ki so najbolj povezana s prostorskim upravljanjem. S pogodbenicami in opazovalkami se je poleti 2024 posvetovala glede osnutka celotnega poročila, nakar je pripravila končno različico. Ves čas priprave poročila je pri svojem delu upoštevala vidike komunikacije in razširjanja. Delovna skupina je prispevala k pripravi več komunikacijskih gradiv in na podlagi razpoložljivih virov članov in članic delovne skupine in Stalnega sekretariata oblikovala seznam morebitnih aktivnosti za komunikacijo in razširjanje. RSA 10 ter druge podrobnosti glede opravljenega dela v okviru tega prednostnega področja bodo predstavljeni pod točko dnevnega reda B1.

b. Drugo prednostno področje predsedovanja: okoljsko izobraževanje s poudarkom na podnebnih spremembah

Cilj drugega prednostnega področja je bil izmenjava na temo izobraževanja o podnebnih spremembah znotraj šolskih sistemov vseh alpskih držav in priprava priporočil za oblikovanje politik. Delo je bilo osnovano okrog treh glavnih aktivnosti: razprava na 76. seji Stalnega

odbora, strokovna konferenca in zbiranje primerov dobre prakse. V vseh razpravah je bil poudarek na starostni skupini 5 do 19 let, saj se učenci te starosti šolajo v rednem formalnem sistemu – od vrtca do konca srednješolskega izobraževanja, ter na alpski specifikki izvedenih aktivnosti.

Za pripravo izčrpnega poročila s pregledom celotnega dela, ki je bilo opravljeno na to temo, je predsedstvo vključilo zunanjo strokovnjakinjo, ki je prav tako pripravila izhodišča za priporočila za oblikovanje politik. Predsedstvo je nato ta priporočila nadalje razvilo v tesnem sodelovanju s pogodbenicami in opazovalkami.

Priporočila, poročilo in primeri dobre prakse ter nadaljnje podrobnosti o delu na tej prednosti temi bodo predstavljeni pod točko dnevnega reda B2.

c. Tretje prednostno področje predsedovanja: biotska raznovrstnost

V sklopu tega prednostnega področja si je predsedstvo prizadevalo zagotoviti skupno vizijo za izvedbo globalnega okvirja za biotsko raznovrstnost Kunming-Montreal v Alpah. Znotraj tega prednostnega področja je bilo delo zelo procesno usmerjeno ter podprto s strani zunanjega strokovnjaka. Rezultat dela je policy brief o biotski raznovrstnosti v Alpah, ki je osnovan na dveh mejnikih: input paper, ki je bil predmet obravnave na 77. seji Stalnega odbora, in Konferenci o alpski biotski raznovrstnosti, ki je skupaj s konferenco ForumAlpinum potekala junija 2024 pod skupnim naslovom »Skupaj za Alpe: ohraniti, povezati in obnoviti«. Na podlagi teh izhodišč so naslednje različice policy briefa krožile za podajo pripomb in so bile na podlagi povratnih informacij pogodbenic in opazovalk dopolnjene.

Policy brief bo skupaj z nadaljnjimi podrobnostmi o opravljenem delu znotraj tega prednostnega področja predstavljen pod točko dnevnega reda B3.

2. Seje Stalnega odbora

Stalni odbor (PC) se bo v času slovenskega predsedovanja sestal petkrat: v Radovljici (76. seja Stalnega odbora, 21.–22. junij 2023), Bolzanu/Boznu, Italija (77. seja Stalnega odbora, 7.–8. novembra 2023), Mariboru (78. seja Stalnega odbora, 15.–16. maja 2024), Novi Gorici (79. seja Stalnega odbora, 6.–7. novembra 2024) in na Brdu pri Kranju (80. seja Stalnega odbora, 21. januarja 2025).

Seje Stalnega odbora so bile poleg ustaljenih točk dnevnega reda, ki so v skladu s poslovnikom obvezne, ter točk, ki niso predmet razprave, vedno strukturirane na sledeči način: splošno poročilo predsedstva in po ena točka dnevnega reda za vsako od treh prednostnih področij predsedstva, nato pa je prvih treh sejah sledila točka dnevnega reda o izvajanju VPD v okviru

enega od prednostnih področij (podnebne spremembe na 76. Stalnega odbora, biotska raznovrstnost na 77. seji Stalnega odbora in kakovost življenja na 78. seji Stalnega odbora). Poleg tega je dnevni red 76. seje Stalnega odbora vključeval tudi točki o rezultatih Mladinskega parlamenta Alpske konvencije 2023 na temo kakovost življenja ter o zelenem gospodarstvu. Ta seja je gostila tudi delegacijo iz Andov v sklopu mednarodnih izmenjav, ki jih je konvencija izvajala že v preteklosti. Dnevni red 77. seje Stalnega odbora je vseboval tudi dodatne točke o pripravah na AlpskiTeden in o razvoju dogodkov v zvezi z EUSALP, 79. seja Stalnega odbora pa je bila namenjena oceni dokumentov in sklepov za XVIII. Alpsko konferenco ter pregledu poročil o aktivnostih in novih mandatov tematskih delovnih teles konvencije. Tudi prihajajoče italijansko predsedstvo je redno predstavljalo svoje priprave na predsedovanje in osnutek programa dela.

Pred vsako od prvih štirih sej Stalnega odbora je potekal pripravljalni sestanek s predstavniki in predstavnicami opazovalk. Ta izmenjava z opazovalkami se je odvijala preko spleta vsaj en teden pred sejami. Pred vsako sejo Stalnega odbora je bilo na isti lokaciji organizirano srečanje vodij delegacij, ki je potekalo v živo. Poleg tega so se vodje delegacij po potrebi sestajale tudi izven Stalnega odbora, bodisi osebno ali preko spleta.

Razprave na zadnji 80. seji Stalnega odbora, ki poteka dan pred XVIII. Alpsko konferenco, so se v celoti osredotočale na izvajanje VPD 2023–2030. Ta seja pogodbenicam, opazovalkam in tematskim delovnim telesom zagotavlja platformo za izmenjavo svojih vizij glede nadaljnjega izvajanja VPD v drugi polovici zastavljenega obdobja, s čimer slovensko predsedstvo zaključuje spremljanje izvajanja VPD.

3. Srečanja tematskih delovnih teles

Slovensko predsedstvo je podpiralo razvoj sinergij med devetimi tematskimi delovnimi telesi, ki so bila v tem obdobju aktivna, ter dejavnostmi svojega predsedovanja. Srečanje predsedujočih tematskim delovnim telesom je bilo organizirano že v letu 2022 v avstrijskem kraju Mutters. Namen te delavnice je bil pospeševanje izmenjave med tematskimi delovnimi telesi ter iskanje možnih sinergij med njimi in delovno skupino za RSA 10 na temo kakovost življenja.

Drugo srečanje predsedujočih tematskim delovnim telesom je bilo organizirano neposredno po 78. seji Stalnega odbora in na njem so bile podane nove informacije o poteku dela vseh tematskih delovnih teles, prav tako pa so bile ugotovljene sinergije za izvajanje VPD.

4. Druga srečanja in dogodki

Prvi uradni dogodek predsedstva v Sloveniji je bil Dan Alpske konvencije 2023, ki ga je gostil takratni minister za naravne vire in prostor Uroš Brežan in je bil organiziran kot izmenjava med predsedstvom ter župani in županjami slovenskih občin znotraj območja Alpske konvencije. Ta izmenjava je potekala 27. januarja 2023 v Bohinjski Bistrici in sicer v dveh delih: v enem delu je bil poudarek na primerih dobre prakse alpskega povezovanja (kot recimo Povezanost v Alpah, Alpski biseri, Alpsko mesto leta itn.), drugi del pa se je osredotočal na vlogo mladih v alpskih krajih. V nadaljevanju dogodka je ministrstvo objavilo razpis za prijavo projektov na občinski ravni, ki podpirajo vključevanje mladih.

Na pobudo slovenskega veleposlaništva v Avstriji je slovensko predsedstvo skupaj s Stalnim sekretariatom organiziralo obisk veleposlanikov in veleposlanic alpskih držav na Dunaju v pisarni sekretariata v Innsbrucku. Veleposlaniki in veleposlanice so med obiskom razpravljali o zgodovini in pomenu Alpske konvencije ter o prednostnih področjih slovenskega predsedstva. Odzivi diplomatske skupnosti na Dunaju glede obiska so bili zelo dobri.

Predsedstvo je svojo gostoljubnost ponudilo tudi tematskim delovnim telesom in je v Sloveniji gostilo Posvetovalni odbor za alpsko podnebje, Posvetovalni odbor za alpsko biotsko raznovrstnost, Delovno skupino Promet, Delovno skupino WISO ter Ad hoc delovno skupino za 10. Poročilo o stanju Alp.

V teh dveh letih si je predsedstvo prizadevalo podpreti različne pobude opazovalk in njihovih članskih organizacij, na primer YOALIN, Gorniške vasi in AlpskiTeden 2024. Za spodbujanje aktivnosti v okviru 100. obletnice Triglavskega narodnega parka je bil z vodstvom parka podpisan sporazum o soglasju. Predsedstvo je prav tako podprlo organizacijo Mladinskega parlamenta Alpske konvencije (YPAC) spomladi 2024 v Sloveniji. Razstava Constructive Alps je bila predstavljena večkrat: na letnem srečanju Gorniških vasi, v Kulturnem domu Stara Fužina (znotraj Triglavskega narodnega parka) ter v sklopu letnega foruma EUSALP.

Predsedstvo je v obdobju predsedovanja podprlo tri izvedbe Festivala Brati gore ter dve izvedbi fotografskega natečaja Alpske konvencije, prav tako pa tudi s tem povezano pripravo koledarja Alpske konvencije. Poleg tega je finančno podprlo izvedbo natečaja Young Academics Award 2023–2024, katere slavnostna podelitev bo potekala na uradnem sprejemu v okviru XVIII. Alpske konference.

5. Komunikacijske dejavnosti

O dejavnostih predsedstva se je redno poročalo preko komunikacijskih kanalov ministrstva ([spletna stran](#), [Facebook](#), [Instagram](#) in [X](#)) ter sekretariata, prav tako pa tudi preko Slovenske tiskovne agencije. To vključuje institucionalna srečanja, konference, projekte in skupne dejavnosti Alpske konvencije, kot so natečaj Young Academics Award, fotografski natečaj in Festival Brati gore. Ekipa predsedstva je tudi redno, ko je bilo to možno, sodelovala z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi mediji ter se udeležila številnih medijskih dogodkov, ki so bili povezani s temami Alpske konvencije.

Nacionalni in lokalni mediji so poročali o večjih javnih dogodkih, kot so Dan Alpske konvencije, otvoritveni dogodek YOALIN, prireditve Triglavskega narodnega parka na temo mobilnosti, dogodki omrežja Gorniške vasi, YPAC 2024, vzpostavitev info točke v Dravogradu, podaljšanje sporazuma o soglasju za info točko v Mojstrani, konferenca Šole za podnebne ukrepe v Alpah, Konferenca o alpski biotski raznovrstnosti in AlpskiTeden, če omenimo samo nekatere.

Za Dan Alpske konvencije ter za konferenco Šole za podnebne ukrepe v Alpah so bile organizirane tiskovne konference, ki so pripomogle k vidnosti Alpske konvencije in slovenskega predsedstva v medijih. Slovensko veleposlaništvo na Dunaju je skupaj s predsedstvom in Stalnim sekretariatom objavilo članek v avstrijskem dnevem časniku *Die Presse*.

B Predlog sklepa

Alpska konferenca se seznanila s poročilom predsedstva in se zahvaljuje predsedujočemu Stalnemu odboru ter njegovi ekipi za opravljeno delo.